

## **Die zahnärztliche Röntgenologie.**

*Ein Lehrbuch und Atlas für Zahnärzte und Studierende*  
von Dr. Med. J. Reinmöller und Dr. Med.

A. Burchard. — Leipzig, Dijkische Buch-  
handlung. — 8°, 209 blz. Prijs M. 11.80.

Volgens de inleiding beoogen de schrijvers met dit boek een 2-ledig doel. Het moet nl. den tandartsen, die zich op het vervaardigen van X-foto's willen toelagen, als leerboek kunnen dienen en verder ook aan de anderen als leidraad bij de Röntgen-diagnostiek. In verband hiermede bestaat het uit een physisch gedeelte, een technisch gedeelte en een diagnostisch gedeelte; dit laatste met reproducties van 78 Röntgenogrammen.

Niettegenstaande dezen breeden opzet is het den schrijvers gelukt het werk een niet al te groote uitgebreidheid te geven. Hoewel dit zeker in verschillende opzichten aan de praktische bruikbaarheid ten goede komt, heeft hier en daar de text blijkbaar onder dit streven naar beknoptheid geleden.

Speciaal betreft dit het physische gedeelte, waarin verschillende omissies van meer of minder belang opvallen. Zoo wordt b.v. bij de bespreking van de eigenschappen der X-stralen haar vermogen om door verschillende stoffen heen te dringen zelfs niet vermeld! Deze inleidende hoofdstukken maken dan ook — in tegenstelling met wat van een leerboek verwacht mag worden — den indruk van slechts geschreven te zijn als een korte recapitulatie van aan den lezer reeds bekende zaken.

Van veel meer waarde is het technische gedeelte. Aan de opname-techniek en al wat daarbij behoort, is, terecht, een ruime plaats toegekend. De belangrijkste vraagpunten,

die zich daarbij voordoen, zooals de houding en de ondersteuning van den patient, het instellen van de juiste stralenrichting enz., zijn met een aantal fotografiën en schetsen verduidelijkt. De behandeling van platen en films in de donkere kamer (ontwikkelen, fixeeren, versterken, verzwakken enz.) wordt hier tevens kort aangegeven.

Het gewichtigste deel van het boek echter is het diagnostische („Spezieller Teil“). Hierin worden van de platen beschrijvingen gegeven, die, met bijzonderheden over ziekteverloop, behandeling enz. tot meerdere capita selecta der tandheelkunde zijn samengevoegd.

De Röntgenogrammen, langs fotografischen weg gereproduceerd, zijn voor het meerendeel zeer fraai. De vervaardigers beschikken blijkbaar over een zoo uitgebreid materiaal, dat zij op de 13 platen een goed overzicht konden geven van nagenoeg alle voorkomende afwijkingen.

Jammer is het intusschen ook hier, dat de text niet wat uitgebreider is. De overwegingen, die de schrijvers tot hunne diagnoses leidden, zijn niet altijd volledig vermeld, wat somtijds onbevredigend aandoet. Zoo zou men b.v. uit fig. 59 persistentie van een onderkaaksmelkmolare willen diagnosticeeren, terwijl het geval eenvoudig vermeld wordt als: wortelresorptie zonder aantoonbare oorzaak.

Hoewel dus de inhoud van dit boek hier en daar eenigen grond geeft tot kritiek, mag toch zijn verschijnen als een aanwinst worden beschouwd. Niet zoozeer wegens de hulp, die het zal kunnen geven aan hen, die zelf X-foto's willen vervaardigen, doch wel als inleiding en steun bij de Röntgen-diagnostiek. De algemeene leerboeken der Röntgenologie zijn uit den aard der zaak daartoe niet zeer geschikt; de specieele werken of zeer uitgebreid (D i e c k), of niet van zulk een groot aantal mooie fotografiën voorzien (H o w a r d R. R a p e r). Mede in verband met den lagen prijs kan daarom het boek van R e i n m ö l l e r e n B u r c h a r d aan ieder tandarts worden aanbevolen. BACKER.